

Sotsiaalministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

Teie 19.12.2020 nr 1.2-2/150-1

Meie 20.01.2021 nr 4/15

Arvamuse esitamine Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu kohta

Lugupeetud Tanel Kiik

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi **kaubanduskoda**) tänab Sotsiaalministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust Vabariigi Valitsuse määruse "Vabariigi Valitsuse määruste muutmise seoses töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muutmisega" eelnõu (edaspidi **eelnõu**) kohta. Eelnõuga muudetakse muu hulgas Vabariigi Valitsuse 15. novembri 2000. a määrust nr 362 „Kuvariga töötamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“, milles täpsustatakse tööandja õigust saada töötaja tervisekontrollide vahepealsel ajal silmaarsti või optometri kontrolli ning sätestatakse tööandja kohustus hüvitada prillide või muude nägemisteravust korrigeerivate abivahendite maksumus ka juhul, kui töötaja nägemishäire on tervisekontrollide vahepealsel ajal tuvastanud silmaarst või optometrist. Järgnevalt esitame eelnõu kohta oma märkused ja ettepanekud.

1. Eelnõu sõnastust tuleb täpsustada

Eelnõu § 1 punktiga 2 sõnastatakse töötervishoiu ja tööohutuse seaduse paragrahvi 3 lõiget 6 selliselt, et tööandja peab hankima või hüvitama töötajale prillid või muud nägemisteravust korrigeerivaid abivahendeid juhul, kui töötaja poolt läbitud töötervishoiuarsti, silmaarsti või optometri tehtavas kontrollis selgub, et töötaja vajab kuvariga töötamiseks prille.

Kaubanduskoja hinnangul võib eelnõukohane sõnastus tekitada sätte adressaatides segadust, kuivõrd võimaldab mitmeti tõlgendamist. On oht, et sätet tõlgendatakse nii, et tööandjal tuleb vahendid hankida või hüvitada sõltumata ükskõik mis asjaoludest, näiteks ka olukorras, kus tööandja on silmaarsti otsuse alusel juba hüvitanud töötajale prillid ja töötaja kaotab need või lähevad need katki. Sellise tõlgenduse puhul võiks töötaja sisuliselt igal kuul käia silmaarsti või optometri kontrollis ja paluda seejärel tööandjal taas hüvitada endale prillide maksumus, kuivõrd vanad prillid läksid katki, aga kuvariga töötamiseks on töötajal prille vaja. Vastav olukord ei oleks aga tööandja suhtes mõistlik ja eeldatavasti ei ole see ka eelnõu eesmärk.

Kaubanduskoja hinnangul tuleks eelnõu § 1 punktiga 2 lisatava sätte sõnastust muuta selgemaks või täiendada selles osas eelnõu seletuskirja nii, et sätte oleks adressaatidele selge ja et töötajad ei saaks sätet kuritarvitada. Regulatsioonist peaks selgelt välja

ESTONIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY / ЭСТОНСКАЯ ТОРГОВО - ПРОМЫШЛЕННАЯ ПАЛАТА
TOOM-KOOLI 17, 10130 TALLINN / REG NO 80004733 / TEL: +372 604 0060 / KODA@KODA.EE / WWW.KODA.EE / WWW.ENTERPRISE-EUROPE.EE

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA ON SUURIM ETTEVÕTJAJD ESINDAV ORGANISATSIOON EESTIS, Kuhu kuulub ligi 3400 ettevõtet, kellest enamik on väikese- ja keskmise suurusega. KAUBANDUSKOJA LIIKMED ANNAVAD ÜLE 40 PROTSENDI EESTI ETTEVÕTETE KÄIBEST, LIGI 40 PROTSENTI PUHASKASUMIST JA TASUVAD ÜLE 40 PROTSENDI RIIKLIKEST MAKSUDEST. KAUBANDUSKODA ESINDAB JA KAITSEB KÕIGI ETTEVÕTJATE ÜHISHUVE NING ON MITTERIIKLIK JA APOLIITILINE ORGANISATSIOON.

tulema, et kui tööandja on oma kohustuse juba ühel korral täitnud, siis rohkem ta seda tegema ei peaks. Kaaluda võiks ka arvulise piirangu kehtestamist (näiteks hüvitamise kohustus vaid ühel või kahel korral aastas, välja arvatud juhul, kui töötervishoiuarsti otsuse kohaselt on töötaja nägemisteravus vahepeal vähenenud).

2. Puudub põhjuslik seos

Nii kehtiva regulatsiooni kui ka eelnõuga lisanduvate sätete puhul peab tööandja prillid hankima või hüvitama sõltumata sellest, kas esineb põhjuslik seos töö või töökeskkonna ja nägemise halvenemise vahel. Regulatsioon ei arvesta sellega, et silmanägemist võivad negatiivselt mõjutada ka töövälised asjaolud. Teatavasti aga kasutatakse tänapäeval ka väljaspool tööaega erinevaid ekraane, seal hulgas kasutatakse väga palju nutitelefone ja tahvelarvuteid. Viimased võivad aga oma väikese ekraani ja kasutusviisi tõttu olla silmadele oluliselt koormavamad ja nägemist rohkem kahjustavad kui nii-öelda tööarvutiekraan.¹ Nutitelefone ja tahvelarvuteid tuuakse tihtipeale silmadele väga lähedale ning lisaks kasutatakse neid sageli ka ühistranspordis või autos, kus toimub pilgu pidev liikumine ja see koormab silmi veelgi. Pole välistatud ka nutitelefoni kasutamine pimedas või hämaras ruumis.

Seega isegi siis, kui tööandja on taganud silmi igati säästvad töökeskkonna tingimused (näiteks taganud õige valgustuse, reguleerinud kuvari õigele kõrgusele ja kaugusele, võimaldanud piisavalt pause silmade puhkamiseks, tutvustanud erinevaid harjutusi jms), peab ta töötajale hüvitama prillid vaatamata sellele, et silmanägemine on kahjustunud hoopis muudel põhjustel (näiteks on töötaja ise töövälisel ajal oma nägemist kahjustanud).

Mõistame, et nägemisteravuse halvenemise korral on ilmselt keeruline põhjuslikku seost üheselt määratleda, kuid rõõm on nägemise probleemid võivad sõltuda erinevatest asjaoludest, kuid leiame, et tööandjal ei peaks lasuma kohustust hüvitada töötajale kulud, mille tekkimises on töötaja ise süüdi ja tööandja on teinud endast kõik, et ennetada töötaja nägemise halvenemist (rakendanud kõiki võimalikke riski maandamise meetmeid ning järginud töötervishoiuarsti soovitusi).

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Mait Palts
Peadirektor

Koostanud: Kristina Jerjomina kristina.jerjomina@koda.ee, 604 0071

¹ Nutitelefoni ja tahvelarvute ohtlikkust silmadele on kajastatud ka Tööelu portaali artiklis: <https://www.tooelu.ee/et/uudised&nID=2226> (19.01.2020)